

12 RÖPIRAT.

Budapest 1885. május 15.

V. évfolyam

VIII. füzet.

Nyilatkozat

A fenforgó körülmények között kénytelen vagyok ezennel nyilvánosságra hozni, hogy én az „Országgyűlési antiszemita pártkor” kötelékéből már f. é. april 10-én kiváltam

Mint vagyoniilag és moraliter egyedül csak a saját magam tényeiért felelős, önállólag, függetlenül működni fogok jövőre is azon a téren, a melyen tíz hosszú éven át működtem.

Budapest, május 5.

Istóczy Győző.

A k ö z ö n y .

Isióczy Győző neve alatt nemrég egy czikk jelent meg: „A szemítizmus és antiszemítizmus közti harcz és ennek esélyei” cím alatt*), a melyben a czikkíró arról panaszkodik, hogy, noha kilenczvenkilencz századrésze a magyar társadalomnak antiszemita érzelmű, az antiszemitikus mozgalom oly kevésbé támogatatték. A cikkben ez áll: „Ma már a magyar társadalomnak kilenczvenkilencz századrésze antiszemita érzelmű. S miért van az mégis, hogy ezen kilenczvenkilencz századrésznek legfőlebb csak egy kilenczvenkilencz részre mer nyíltan előállani antiszemita elveivel s mer helyet foglalni a küzdők tevőleges támogatásában, hogy ezek ne legyenek kénytelenek az általános részvétlenség láttára a további küzdelemmel felhagyni? Honfitársaink azt szívesen látják, ha mások elvégzik helyettük a dolgot s kikaparják helyettük, az ő számukra, a gesztenyét a tűzből; örvendenek az antiszemita párt által eddig kivívott sikerek fölött; élvezik a zsidó zsarolások és túlkapasok korláto-lása folytán előállt kellemesebb anyagi és társadalmi helyzet előnyeit; hanem közülök vajmi kevésnek jut eszébe, az ezen eredményeket kivívott férfiakat nehéz munkájukba: támogatni s az ezek által folyton hozott nagy szellemi és anyagi áldozatokat méltányolni is tudni.”

Amit Istóczy itt mond, az teljesen igaz; de hát ez szokott lenni a világ folyása, s elejétől minden *mozgalomnál ez volt* az eset. Annak, a ki egy nagy eszméért küzd, tudnia kell a múltból, hogy ez nem könnyű vagy hálás feladat. Nemcsak azt kell folyton szem előtt tartani, a *mi ellen* küzd az ember, valamint a nehézségeket, a melyek az embernek útjában állanak vagy az embernek készíttetnek; hanem arra is elkészülve kell

*) L. aprilhavi füzetünkben is. – Szerk.

lenni, hogy maga a nép is, a melyért az ember küzd, legalább eleinte, az ügyet nem részesíti segélyében vagy támogatásában. De még egy más dolgot is tekintetbe kell venni és pedig azon mindig ismétlődő ténnyt, hogy t. i. olyan emberek, a kik ma egy ily mozgalom iránt teljesen közönyösen sőt gyakran ellenségesen viselik magukat és ellene küzdenek, amint e mozgalom győztessé lesz s fölülkerekedik: oda törekednek, hogy az ügyért s csakis az ügyért küzdőket félretolva, a mozgalom élére jussanak, hogy ezt – kizsákmányolhassák. A ki tehát az ügyért s csakis ezért küzd, az ez által nem engedi magát megzavartatni. Habár gyakran jönnek is pillanatok, a melyekben az ember önkéntelenül indítatva érzi magát önmaga előtt azt a kérdést felvetni: érdemes-e egy oly népért, a mely oly közönyös a saját existenciájára, saját legszentebbje iránt – továbbra is küzdeni s érte áldozatokat hozni? – úgy ez csak egy mulékony felpezdülés. Sőt az, a ki nemes ösztönből küzd valamely ügyért, magára sem tudná venni, hogy egy igazságos küzdelemről lemondjon azért, mert a nép, a melyért küzd, olyan apathikus; jogérzete, embertársai, hazája iránti szeretete ezt egyáltalán nem engednék meg. És ezen apathia daczára, önmaga által megerősítve, újra vidám kedvvel lép ki a küzdőterre; hisz egy benső szózat ezt kiáltja hozzá, hogy az ügy végre is győzni fog!

Minden, mélyen a népeletbe benyúló mozgalomnak egy erkölcsi támaszának kell lennie, s ide számítandók a vezérek is, a kik csak az ügyért, csak az eszméért küzdenek. Ha ezek az ügytől minden hibát távol tartani törekednek és ezt sikeresen eszközlik is, akkor a mozgalom azonnal önmagától nőni és gyarapodni fog. úgy hogy a nép, a mely most közönyösen viseli magát, a hatalmas áradattól tova lesz ragadva.

Ha Istóczy ma visszatekint úgy meg kell vallania, minő hatalmassá vált az antiszemita mozgalom tíz évi időszak alatt. Midőn ő az időben első antiszemitikus beszédét tartotta a magyar képviselőházban, még egészen egyedül állt ezen eszmével, nem értették meg őt, a zsidók pedig kinevelték: – ma ellenben a zsidók nem nevetgélnek többé az antiszemitizmus fölött, hanem minden emeltyűt mozgásba hoznak, hogy azt elnyomhassák, és mindez hiába! Már ez a körülmény is kell hogy istóczyra nézve egy elégtétel legyen. Aztán nem kell ügyeimen kívül hagyni, hogy most már mégis sokan vannak, a kik a mozgalomhoz csatlakoztak és az ügyért tesznek. Egy századrész már valami; a fődolog az, hogy ezen résztvevők minősége jó legyen, s akkor ez a kis töredék is cselekedhetik a közönyösségbe sülyedett kilenczvenkilencz-századrészért. Hozzá még ez a mozgalom ma már azt a jót is idézte elő, hogy általa oly emberek jöttek vagy hozattak össze, a kik különben mindenkorra idegenek maradtak volna egymáshoz. Olyan embereknek pedig, a kik egy nemes ügyért önzetlenül küzdenek, lehetetlen, hogy rossz szívük legyen, s azért nekik az az öntudat, hogy egy nemes ügyért küzdenek, már magában is a legnagyobb örömet készíti. A Steyr-ben megjelenő „Die Judenfrage”.

Hol a legnagyobb bajunk a zsidókkal?

Tudvalevőleg a zsidóknak van „központi irodá”-juk, a melyhez az ügyes-bajos, pereskedő zsidók az egész országból fordulni

szoktak, hogy ez lássa el, kellő honorárium mellett, vagy szegény zsidók eseteiben ingyen, ügyeiket. A „központi iroda” aztán ügyvéd-kirendeléssel stb. gondoskodik arról, hogy egy vagy más utón segítsen – ha lehet – azokon a zsidókon, a kik hozzá fordulnak. Ezen az utón aztán igen sok keresztény embernek kitekerték már a nyakát, vagy elütötték legigazságosabb ügyétől is.

Ha közöttünk, keresztény-magyarok közt volna oly összetartás, oly egymás iránti odaadás, és főleg áldozatkészség, mint a zsidóknál, már mi is rég alakítottunk volna magunknak egy ilyen „központi iroda”-t, hogy ezen az utón a zsidó „központi iroda” machinációit ellensúlyozni lehessen.

Így azonban ez egyelőre csak pium desiderium marad.

Hogy azonban a keresztény ügyfeleknek, zsidókkal íenforgó ügyeikben legyen mégis hova minden körülmények között biztosan fordulhatniuk, elhatároztam magamat, az ügyvédi gyakorlatot újra felvenni, a melyet az „alkotmányos megyei tisztviselői” pályáért, – elég nagy hátrányomra, – annak idején abbahagytam.

A parlamentben ez idő szerint, a fen forgó viszonyok között, egyelőre úgysis hiábavaló minden erőlködés. Jöjjön oda maga Demosthenes, vagy akár Cicero, a zsidóbarát-képviselőkre ők is csak mint a falra, borsót hányának; s a pillanatnyira stagnációba jutott antiszemitikus mozgalmon ők se lendíthetnének.

Ellenben a törvénykezési tér az, hol a zsidók a legnagyobb pusztításokat vitték és viszik véghez a keresztények között; itt tekerik ki egyikünknek a másik után a nyakát, csöndesen, zajtalanul, úgy, hogy az áldozatoknak még csak panaszra se nyílhatnak ajkaik.

A főoka a zsidóknak a jogi téren kivívott sikereiknek az, hogy a bámulatos összetartás mellett, melyet a zsidók kifejtének, s azon csöndes társadalmi terrorismus mellett, a melyet gyakorolnak, a keresztény ügyvédek közül a legtöbben – a zsidó ügyvédekéről nem is szólva, – nem merik az ügynek antiszemitikus oldalát – pedig a zsidóknál viszont mindig a zsidó szempont a fő, – egy szóval sem érinteni, nem mernek a zsidó ellenféllel szemben azzal a kellő korlátok közt mozgó tekintetnélküliséggel fellépni, a mely pedig a jogesetek legtöbbszörében nagyon is indokolt lenne, s így túl engedik szárnyaltatni magukat, a zsidó ellenfélnek viszont kíméletlen eljárásával szemben. Pedig a kritikus perek legtöbbszörében egy hajszálon szokott megfordulni az: ki lesz a győztes, s a zsidó e „hajszál”-al való kiegészítéshez mesterileg ért. Hozzájárul ehhez még az a sajnos körülmény is, hogy igen sok keresztény ügyvéd azt tartja, hogy „legjobb kliens a zsidó, ez fizet

legjobban”, s azért, hogy meglevő vagy remélt zsidó klienteláját el ne veszítse – igen szörmentén mer csak elbánni a zsidó ellenféllel, nehogy ez a zsidóság előtt „antiszemita” hírbe hozza őt.

En tehát azzal véltem ez idő szerint az antiszemitizmus ügyének a legjobb, legsikeresebb szolgálatot tehetni, hogy a ker. ügyfeleknek rendelkezésére bocsátottam tevékenységemet s időmet és, mondhatom, eddig elég jó sikerrel.

Az osztrák birodalmi gyűlési képviselőválasztások.

A legutóbbi Reichsrath 6 éves mandátuma lejárván, Ausztriában a képviselőválasztások f. é. június hóban mennek végbe. Már is élénk mozgalom uralkodik a kerületekben: mindegyik párt iparkodik tért nyerni.

Az antiszemiták se maradnak tétlenek a jelenlegi választási campagnénál. Már is számos kerületről hirlük, hogy antiszemita-párti jelölt lép fel bennük. *Schönerer* György lovag két kerületben lép fel, t. i. eddigi kerületében Zwettlben és Bécsben a mariahilfi kerületben. Az esetben, ha mindkét helyen meg lesz választva, a zwettl-i kerületet átengedi egy más antiszemitának. Bécs VH-dik kerületében *Br. Pattai* Róbert, a bécsi osztrák reformegylet volt elnöke lép fel. *Br. Kronawetter* Bécs-Józsefvárosban lesz a jelölt; *Schneider Ernő*, a bécsi osztrák reformegyletnek nemrég megválasztott elnöke, a kitől jelen füzetünkben az érdekes tanulmányt közöljük Rothschildról, a mistelbachi kerületnek lesz az antiszemita jelöltje.

De nemcsak Alsó-Ausztriában, hanem a többi koronatartományokban is erősen mozognak az antiszemita-pártiak. Előreláthatólag Csehországban is több antiszemita lesz megválasztva képviselőnek. Sőt még a kis Sziléziában is erős antiszemitikus pártmozgalom van. Itt két antiszemita jelölt van már, és pedig a troppau-jägerndorfi vidéki kerületben *Türk* földbirtokos és orvos, – a freiwaldau-freudenthali kerületben pedig az ober-hermsdorfi mezőgazdasági országos közép-tanoda egy tanára fog mint antiszemita-párti képviselőjelölt fellépni.

E szerint tehát alapos kilátás van arra, hogy az osztrák Reichsrath képviselőházában is fog a legközelebbi jövőben alakulhatni egy szervezett antiszemita-párt. Ez esetben tehát a legégetőbb „közösügyet”, a zsidóügyet is közösen fogjuk tárgyal-

hatni zsidóügyi „delegációk” útján. Felváltva egyik évben Budapesten, a másik évben Bécsben gyűlhetnek össze a két államfél antiszemitapárti képviselői, közösen tanácskozzanak a fölött, mi utakon és módokon vessenek véget az e szép monarchiának és népeinek életfáján rágódó zsidó szűféreg pusztításainak.

Azt hisszük, ez ellen a közösügy még a mi szélső balpártistáinknak se lesz ellenvetésük.

És most kívánjunk fényes sikert osztrák antiszemita elvbáratáinknak képviselő-választási küzdelmükben!

Az „Alliance israélite universelle” 25 éves jubileuma.

Ma, a midőn mindenki megüli a maga jubileumát, habár semmi egyéb fölött sem jubilálhat, mint a fölött, hogy 25 esztendeig egy széken ült, a zsidóknak sem lehet rász néven venni, ha 25 éves jubileumot ülnék. Ehez azonban nekik teljes okuk van, mert ez rájuk nézve nemcsak egy emlékünnepe, hanem egy örömmünnepe is jelent. 25 évvel ezelőtt lőn alapítva az „Alliance israélite” Parisban, – és ma, 25 év után uralja az egész világot; ily rövid időközben oly nagyszerű sikerek! Reánk nézve ebben annyiban egy vigasz, egy remény van, hogy ez az uralom már tetőpontját elérte, s a bukás sokkal gyorsabb lesz mint a felemelkedés. Ez egy természettörvény, ez mindig így volt, és a jövőben is így fog lenni. Gondoljunk csak macedóniai Nagy Sándorra, Napóleonra stb. Az oly uralmak, a melyek gyorsan nőnek fel, a talajban nem tudnak gyökereket verni, – egy szélvihar elegendő arra, hogy az óriási épület összedőljön s ezer meg ezer darabokra zúzó. A zsidóuralom is nagyon is gyorsan nőtt fel, nem talált talajra, nem bírt gyökereket verni, úgy hogy ma már biztossággal elmondhatjuk, hogy a zsidóuralom nem fog több jubileumot megünnepelni.

Mivel a zsidólapok csak megtévesztésből és szédelgésből existálnak, önmagától értetik, hogy ők bennünket az „Izraelita alliancz” tulajdonképeni czélja felől nem világosítanak fel, hanem ezt mint a legjelentékenyebb humanitárius intézetet rajzolják elénk; valószínűleg azonban az az a forrás, a melyből folyik a humanitás a zsidólapok részére, a melyek oly sokszor áradoztak humanitástól. Így egy ilyen zsidólap írja: „Az „Alliance” egy szerény lánczszem abban a nagy lánczban, a mely az egész emberiséget körülfogja, s oktatás és tudomány, munka és tevékenység által emelni s megnemiséteni akarja. Humanitás, testvérszeretet, kultúra lerontják a felekezetek válaszfalait: az „Alliance” is ezt a felírást viseli homlokán: „Emberszeretet, műveltség,” – az „Alliance” a felekezetek határkövei előtt halad el, megnyitja a modern tudományos szellem szellentüjét, hogy elriassa a gyűlöletnek és előítéletnek, a szellem és a test szolgaságának, a babonának, a durvaságnak és erkölcsfajulásnak rász szellemeit, és világsugarait szétárassza az emberek százezerein, a kik a tudás és a munka által a tiszta emberiség magaslatára emelendők.”

Tehát az „Izraelita Alliancz” 25 éves jubileumának ünnepélyére

egy zsidó azt a „Meisterstück”-öt vitte véghez, hogy néhány szóval elmondta azt, a mit valamennyi zsidólap mind együttvéve 25 éven át írt, kivéve, ha tarifa szerint valami kis geseftet csináltak, hogy egy kis mellék-geseftjük is legyen, mert hát a zsidó a geseftet soha sem téveszti szem elől, bármennyire kultúrával és erkölcsiséggel foglalkozzék is. Ha az ember ilyesmit olvas, majdnem kísértetbe esik azt hinni, hogy csak a zsidók lennének egyedül képviselői a kultúrának és a műveltségnek, s azért mi irántuk nagy hálaóra lennénk kötelezve. Mily találólag írja Dühning e fölött: A szerény zsidónézet szerint nincs bölcsesség és művészet, a mely nem a zsidóktól indult volna ki: holott a valóságban a zsidók a legtudományellenesebb és legművészetellenesebb nép, a mely valaha a világtörténelemben láthatóvá tette magát vagy inkább annak terhére vált.”

A zsidólapok kijelentése szerint az „Alliance israélite” működése oly tökéletes és jótékony volt, hogy még mi nekünk is okunk lenne, annak 25 éves jubileumát a zsidókkal együtt megülni. Ha azonban magunk körül tekintünk, úgy találjuk, hogy egy pont se igaz abból, a mit a zsidólapok mondanak. Hol tettek valamit a zsidók a nemzetiségek kiengesztelődésére? Sehol; ellenkezőleg a zsidólapok nagyban üzték a nemzetiségi heczzet; ez egy megdönthetetlen tény, s el nem tagadható. Persze nekünk is van egy okunk, ezen jubileumról megemlékezni, de egyáltalában nem abban az értelemben, miként a zsidók gondolják, mert mi a dolgot a valóság, az eredmények szerint Ítéljük meg, – és hogy hogy néznek ki ezek, 25 éven át elég alkalmunk volt ezt megítélni. S épen mert nekünk oly gazdag tapasztalataink vannak, a zsidók részéről bizonyára nem nevezhető szerénységnek, ha ők oly dagályos hangon beszélnek az „Izraelita Alliancz” sikereiről, s ez által épen az ellenkező eredményt érik el, mert bennünket csak fellázítani kell annak, ha tőlünk azt kívánják, hogy mi még meg is csókoljuk azt a kezét, a mely rajtunk oly súlyos sebeket ejtett.

Hisz az „Alliance israélite” volt az alap arra a zsidóuralomra, a mely oly súlyosan nehezedik ránk, a melyet annyira érezünk; az azon összekötő kapocs, a mely az egész világ zsidóságát átkarolja, és a mely csakis zsidó érdekeket képvisel. Mivel azonban ezt nem lehet nyilvánosan megmondani, egy szép czégér alá bújtak. Ez pedig teljesen zsidó móres; mert hisz a „Pénz mindenért”-zsidónak is megvan valamely más ürügye, a mely alatt uzsorás és kifosztogatási üzletét űzi. Mi meg vagyunk győződve, hogy ha a zsidók vezeterei mórleget állítanak föl az „Izraelita Alliancz” 25 éves jubileuma felett, úgy nem található semmi mind abból a frázisból, a melyekkel homokot akarnak hinteni a szemünkbe, hanem erről lesz a szó: „Ebben az országban ezt, a másikkban amazt vívtuk ki, fejedelmek és kormányok hajolnak meg előttünk; mi világoralmi célunkhoz már közel értünk, – úgy hogy az új, messiási birodalom nemsokára meg fog alapíttatni. D. R.

A pálinkapestis.

A zsidólapok egy részről mindig tárgyhiányban szenvednek, másrészt pedig mindig biztosítanak bennünket arról, hogy ők képviselik a közvéleményt, s mint ilyenek minden bajt felfödnek és megbeszélnek. Azért

jogosítva vagyunk követelni tőlük, hogy tegyék azt, a mit mondanak, s a mire, mint a közvéleménynek (állítólagos) képviselői kötelezve is vannak. Sajnos, ezen stereotyp állításuk nem igaz, ők kötelességüknek egyáltalában nem felelnek meg a nélkül, hogy a maguk egész „Geschäft”-jét el ne rontsák, mert elvégre is meg kellene mondaniok, hogy hol a hiba, s hogy és miként lehetne ezen vagy azon a bajon segíteni? Hébe-hóba hoznak ugyan egy-egy újdonságot, a mely anyagot nyújt a gondolkodásra; csak a zsidók nem gondolkodnak fölötte. Így majdnem egy és ugyanazon időben hozták azt a hírt, hogy Ausztria-Magyarországban mindinkább nehezebbé válik, a kivetett újonczjutalékot előállítani, mert a hadszolgálatra alkalmasak mind kevesebbé válnak; azt is mondták nekünk, hogy Oroszországban a hadszolgálatra képesek száma mindegyre növekszik, úgy, hogy ott már egy szélesebb mellmértéket és magasabb hosszsmértéket alkalmazhattak a testre, és. mégis bőviben vannak a hadszolgálatra képeseknek.

Ez egy igen fontos jelenség és a zsidólapok még se tudták és merték ezt közelebről megbeszélni és megvilágítani, és pedig azon okból nem, mert Oroszországban a zsidókat korlátok közé fogják, minálunk pedig korlátlan szabadságot élveznek. Ezért a lakosság mind szegényebbé s azoknak a köre, a kik maguknak egészséges és erőteljes táplálékot adhatnak, mind kisebb lesz, s azért a lakosság mind gyöngébb és mind életkedvtelenebb lesz, még inkább pedig a gyermekek. A degeneráció, az elcsenevészesedés tehát óriási léptekkel halad előre. Ha már egy rózsa és elégtelen táplálók magában véve is káros a testre nézve, úgy még egy más baj is járul hozzá, a mely baj még ennél is nagyobb szerencsétlenséget idéz elő, s ez a pálinkapestis! A pálinka „pionnir”-jai nálunk tudvalevőleg zsidók. Nagy elszaporodásuk és bevándorlásuk mellett minden országból Ausztria-Magyarországba, kényszerítve vannak, pálinkájuk vágy inkább bűdösvizük részére mind nagyobb és nagyobb eladási tereket nyitni maguknak. Még oly hegységi völgyekben is, a hol azelőtt soha egy zsidó se volt látható, annál kevésbé ismerték bűdösvizüket, ma rak-tárak van zsidóknak és jól megy az üzletük.

Midőn mi ezen üzelmet és ennek következményeit többször kimerítőleg megbeszéltük, önkéntelenül eszünkbe jutottak az amerikai indiánoknak a dolgai. A meddig ezek a pálinkát nem ismerték, erőteljes nép voltak; alighogy azonban megismerkedtek a pálinkával, egy hatalmas változáson mentek keresztül; mindenüket eladták, mindenükről lemondtak, csakhogy pálinkát szerezhessenek maguknak; jobb tulajdonságaik egészen eltűntek, a pálinkaivás egészen degenerálta őket, hogy végre maguk is elpusztuljanak, úgy hogy ina már egész biztossággal el lehet mondani: az amerikai indiánok a pálinkával lőnek vagy lesznek kiirtva. A pálinka pedig mindenütt egy és ugyanazon hatást idézi elő; látjuk ezt nagyban Galicziában, kicsinyben minden pálinkaivónál, a ki a társadalomra nézve el van veszve. A pálinka ellentéte a szappannak, a mennyiben az mondatik, hogy: minél több szappant fogyaszt valamely nép, annál magasabb fokán áll a műveltségnek; ellenben minél több pálinkát fogyaszt el, annál alacsonyabb fokán áll a műveltségnek. Tudvalevőleg a szappant n m szeretik a zsidók; annál inkább foglalatoskodnak a pálinkával; és mégis mindég azt mondják a zsidók hogy ők a műveltség képviselői s hogy erre ők leginkább alkalmasak. A pálinkapestis terjesztése persze valószínűleg

szinte azon sok érdemek közé tartozik, a melyekre ők folyton hivatkoznak. A zsidók mindig a maguk érdemeire hivatkoznak „*általában*”, mivel ezeket speciálisan közelebről nem világíthatják meg, mert hát azok az érdemek olyan mineműségűek, hogy alapos megvilágítást nem viselhetnek el.

Ha már a nép megelégszik is azzal, a mit a zsidók lapjaikban eléjébe tálnak: máskép áll a dolog a kormányra nézve. Erre nézve nem lehet közönyös, nem szabad közönyösnek lenni annak, hogy a lakosság mindinkább degeneráltatik. Hogy pedig ez valóban az eset, a fölött nincs többé kétség, s egyébként is ebben a dologban a sorozó bizottságok a legjobb felvilágosítást adhatják. Ezen ténynek a konstatálása nem is kerül valami nagy fáradságba, bizonyos kerületekben csak összehasonlításokat kell tenni az újonczok egykori és mai phyzikai minősége között s azonnal látni fogják a roppant különbséget. Amint mondtuk, egy kormányra nézve, a lakosság phyzikai minősége lehetetlen, hogy közönyös legyen. Ezen a bajon segíteni kell. Azt csak nem lehet tenni, hogy időről időre az újonczok testmértékét leszállítsák, mert ez által nincs sok segítve, ha a test vérszegény. Ausztria-Magyarországon a hadseregre mindig különös gond volt fordítva; erre azonban jövőre is gondot kell fordítani annyiból, hogy egészséges és erőteljes újonczok legyenek kaphatók, a kik hadjárat legelső megerőltetéseinek és strapácziónak áldozatul nem esnek. A hadseregnek nem a mennyisége, hanem a *minősége*, a döntő. J-e.

Vidéki levél.

Szent-András.

Tekintetes szerkesztő úr! – Minden gondolkozó és némi tapasztaltsággal bíró ember érzi és tudja, hogy a zsidók össze vannak szövetezve egyik egyféle, másik másféle módon törni a keresztyének megrontására. És e czéljokban a zsidók tervszerűleg haladnak elő, ki aminő természettel bír közöttök, a szerint osztatik ki neki a szerep. Egyik mint korcsmáros, vagy mint regalébérlő, megmérgezett és különféle undoksággal felkevert csömörletes italával, a másik mint kereskedő ringy-rongy portékájával, a harmadik mézes-mázos hízelgő szavaival, a negyedik uzsorával igyekszik az általok gojnak, azaz állatnak nevezett keresztyén népet kizsebelni és mindenképen megrontani, vagy megkárosítani.

Ha figyelemmel kísérjük a zsidók viselt dolgait, minden léptenyomon akadunk jelekre, melyek elének tüntetik világosan azt, hogy a zsidó folyton azon töri a fejét, mikép árthasson a keresztyének, mikép csalja, lopja, károsítsa meg, mikép kerítse hálójába s tegye tönkre. Ezért igyekszik a zsidó behízelegni magát a keresztyén ember bizalmába, s a ki nem képes, – vagy elég jóhiszemű – a mézes-mázos szavaknak ellent nem állani, az elébb-utóbb áldozata lesz a zsidó cselszövénynek; akkor rántja be a zsidó, mikor nem is sejti, akkor csalja meg, midőn rá sem gondol, akkor szorítja torkon, midőn nem is képzeli; – akkor aztán ököllet törülheti a szemét.

Hány példa van rá, hogy a jóhiszemű keresztyént a zsidó egy kis haszontalan ajándékadással, vagy azzal az ösmert béka-léből készült

pohár pálinkájával, halottak, sebeslábak stb. mosogatásából fennmaradt pizszoklével, összekotyvasztott lőrével, avagy csupán hízelgő, színeskedő szavaival megnyeri, – mert tudvalevő dolog, hogy a zsidónak főjellemonása a hízelgés, a szemtelen hazudozás. Ha aztán a keresztyén ráment a lépre, ha a zsidó hízelgéseit jóakaratra tekintti, úgy hálójába keríti, hogy nagy szerencse rá nézve, ha többé-kevésbé megkopasztva- és nem épen koldussá téve kerül ki a bajból.

De a zsidók által elkövetett csalárdságok felderítése csaknem a lehetetlenségek közé tartozik; tekintve szoros összetartásukat és alattomos titkolódzó természetüket, – mit eléggé igazol az is, hogy ha két zsidó és egy keresztyén beszél valami tárgyról, már ott a zsidók meg nem állják, hogy saját nyelvökön, – mit a keresztyén nem ért – össze ne kotyogjanak. És ha mégis a sok ezer zsidó csalárdságok közül egykettő olykor világosságra jő, ezek hírlapi közzététele két okból szükséges: először azért, hogy a keresztyének ösmerni tanulják a zsidók gazságait, hogy így tőlök kellőleg őrizkedhessenek; másodszer azért, mert a zsidók az antisemitizmus ellenök emelt vádjai ellenében folyton azt abajgatják: „*csak frázis az egész, tényekkel igazolják az antiszemiták állításait*”. Hát ilyen megtörtént s itt általánosan ismert tényeket szándékozom ezúttal elbeszélni, megjegyezvén, hogy ilyen és éhez hasonló zsidó üzemek szolgáltatnak okot az antiszemitizmus terjedésére; nem más mint maguk a zsidók idézik elő az antiszemitizmust családaiikkal és elősorolhatlan töméredek gazságaikkal, melyekkel a népet pusztítják; s ök maguk idézik elő kihívó magukviselete tolaakodó maguk fitogtatása, mások iránti henczegő eljárásaik által azt az ellenszenve, mondhatni hogy utálatot, mely még olyan keresztyén szívében is öl irántuk, a ki különben keresztyénellenes törekvéseiket nem ismeri a zsidóknak. E sorok íróját is az alább közlött esetekben szereplő zsidó avatta fel határozott antiszemitává. Az a kapzsóság, az a szemtelen nyegleség, párosulva a csalárdság minden nemével, az a szégyelni nem tudó tolaakodás, henczegő fitogtatás, mely a legtöbb zsidónak ép oly vele született természeti tulajdona, mint ebnek a farkcsóválás, – termi meg mindenütt az antiszemitizmust.

Van ugyanis községünkben (itt Szent-Andráson) egy K-n Ábrahám nevű zsidó, tudatlan, műveletlen, fanaticus, bigott, vad zsidó; ki nagy szája, ravaszsága, minden lébe kanálsága és arcbőrének különös vastagsága folytán a falu főzsidója; ez a zsidó igen ambitiozus s fő törekvése a népszerűség hajhászása. Midőn a nép egy részét sikerült különböző fufangjaival és sógora lőréjével hatalmába keríteni: akkor már úgy henczegett népszerűségével, hogy a viszonyokat nem ismerő azt hitte volna, hogy a község minden ügyei tőle függenek; elbizakodottságában nagy garral nyíltan hirdette, hogy a községben mindennek úgy kell lennie mint ő akarja, ő diktálja. A dölyf annyira elragadta ez agyafűrt filoxérát, hogy minden községi ügyekben vezérszerepet akart vinni, s ha községünk józan eszű polgárai útját nem állják az ő hóbortjainak, – bizony tán sikerült volna terve. Sőt annyira vitte hazudozásaival, hízelgő színes mázos beszédjeivel, s mindennemű korteskedéseivel, miszerint kevés híjja volt, hogy községünk szégyenére megyei bizottsági taggá meg nem választatott.

Ez a K-n Ábrahám zsidó, m-ist nem régen ünnepi gála-ruhában,

talmi-arany óra-lánczczal – ha maga az uraság talmi, úgy illő, hogy a láncz és gyűrű is talmi legyen, – ugyanily gyűrűkkel megrakott ujakkal belépett a község tanácsstermébe s így szólott: „Bíró uram! tessék kiadni L. F. szentandrászi lakos becsületes polgártárs vagyonának becsületesét, mert nekem arra nagy szükségem van.” Miután az elöljáróság ezt tenni vonakodott L. Ferencz jelenléte nélkül, így szólott: „Ne gondolják, hogy én családságban járok, tehát megmondom, hogy én a szomszéd városi takarékpénztárból szándékozom felvenni rongy 200 forintot; de minthogy nekem nincs kellő biztosítékom, L. Ferenczet kértem fel, hogy legyen értem kezes, mit ő meg is ígért és kész szívvvel elvállalt, de most honn nem lévén, engem bízott meg, hogy vegyem ki vagyoni becsületesét.” E nyilatkozata után kiállítottatott a vagyoni becsületes, mely igazolta azt hogy L. Ferencznek vagyoni értéke 3000 forint. Midőn a zsidó a kiadott vagyoni becsületesel eltávozott, kezdtek elöljáróink a dolog felett elmélkedni Erre pár óra múlva egy községi elöljáró, – ki az eddig lefolyt jelenetnek szemtanúja volt, véletlenül az utcán találkozott L. Ferenczczel s monda neki: „Ugyan édes öcsém, hogy lehetsz annak a rongy, pöffeszkedő, szájhős zsidónak a kezes? Meglásd neked kell azt megfizetni.” A becsületes polgárnak elállt szeme szája s kérdé: melyik zsidónak? „Annak a K – n Ábrahám zsidónak, a ki ma ki is vette a községházától vagyoni becsületesed, azt állítván, hogy te kezesének ígértél a takarékpénztárnál.” – „Hogy lennék én annak a szájhős zsidónak a kezes, hisz én velem nem is beszélt, s én semmiféle ígéretet nem tettem; de ha beszélt volna is, még sem lennék kezes, mert tudom azt, hogy ha már zsidó, attól óvakodni kell, mert az azon igyekszik, hogy a keresztyént befonja, mivel előtte a nemzsidó nem más mint goj, azaz állat, kit megcsalni, megkárosítani a zsidónak kötelessége”. Erre L. Ferencz megjelent a községházánál, az esetről felvilágosítást kérni községi elöljáróinktól; s innen egyenesen a zsidóhoz ment kérdőre vonandó e cselekményéért. A zsidó pedig a helyett, hogy a corpus delictit átadta volna, nagy hahotára fakadva monda: „Nini, bizony még azt hiszi, hogy én csalni akartam,” s erre az írást azonnal szétépte s monda: „Most már nem kellesz kezesnek.”

Hogy miféle fufang foroghatott a zsidó fejében, hogy mit akart a becsületesel, az most egyelőre a zsidó titka maradt, de a népnél általános meggyőződésévé vált hogy a zsidó okvetlen be akarta kanyarítani valamely fufanggal L. Ferenczet s mindenféle ez hangzott: „Lám ilyenek a zsidók, így akarják befonni, megrontani a becsületes keresztyént.”

A nevezett zsidó jellemére élénk világot vet a következő esemény is. Szent-András községben egy keresztyén magyar fiú kereskedést nyitott. Eleintén a zsidók pöffeszkedő megvetéssel, ócsárlással beszéltek róla; de midőn látták azt, hogy a közönség pártolása a magyar kereskedő felé irányul, bezzeg lett aj-váj, lett szörnyű összeszövetkezés a magyar kereskedő megbuktatására. A többször említett K – Ábrahám zsidó többeknek fennhéjázó pöffeszkedő göggel monda: hogy „a magyar kereskedésnek, török vagy szakad, de okvetlen meg kell buknia, annak fenállania nem szabad, mert annak fennállása az összes zsidóság érdekeit veszélyezteti. Ő megmutatja, hogy bármennyibe kerüljön is, el kell pusztulni a magyar kereskedőnek;” s több ily féle nyilatkozatokat arcátlan szemtelenséggel merészelt még a keresztyének füle hallatára beszélni. Ért-

hető e rettenetes harag, ha felemlítjük, hogy Szent-Andráson eddigelé a kereskedést a zsidók monopolizálták, tetszésük szerint húzva, csalva, nyúzva a keresztyéniséget, és csak az antiszemitizmus kedvező szele már itt is érezhetőleg fújdogálván, most merre hajóját megindítani az említett keresztyén kereskedő, ki ellen a zsidóság mindent elkövet, hogy a magyar kereskedőnek fennállania nem lehet, nem szabad. No lám itt tűnik ki a gondolkozó keresztyén ember előtt a zsidóság furfangja, mert a zsidók azt hiszik, hogy kereskedést üzni egyedül csak az ő kiváltságos joguk, s nekik e kiváltságos joguk olyan hozzá ne nyulj-főle virág, hogy ki abba rajtok kívül beleavatkozik, annak meg kell bukni annak fennállania nem lehet, nem szabad Persze a zsidók, kik így gondolkoznak, a keresztyéneket úgy tekintik, mint az ő eszközeiket, kiket saját vérök megbuktatására felhasználhatnak. De persze nem helyesen számítanak, mert a keresztyénségnek is felnyílt ám már a szeme, átlát a szitán s nem engedi magát a zsidóság által félrevezettetni.

A fentnevezett K. Ábrahám zsidó, hogy a keresztyén kereskedő megbuktatására kifőzött terve sikerüljön, rábírta a regálébérlőt, a ki neki épen töről metszett sógora, hogy a magyar kereskedő ellen regálécsonkítás ürügye alatt kezdjen pert, mivel a magyar kereskedő lepecsételt üvegekben spirituszt árul, – noha erre mint bejegyzett kereskedőnek törvényes joga van.

K. Ábrahámnak azon biztatására, hogy ő képes tanukat állit ni elő. kik beigazolják, hogy a magyar kereskedő törvényellenesen árusította el a spiritust, a regálébérlő meg is indította a keresetet. K. Ábrahám, a regálébérlő sógora és megbízottja be is vitte magával a tárgyalásra B. Ignác és F. Ferencz tanúit, kiket előre betanított, hogy mit beszéljenek, mit állítsanak. Természetesen sör, bor, pálinka folyt mint tenger a tanuk részére, hogy így árínál lelkesebben mondják a zsidó által betanított hazug szavakat. De hála az antiszemitizmusnak, mely már a nép alsó rétegében is erős gyökeret vert, a bíróság előtt az az érdekes eset történt: hogy a zsidó által bevitt tanuk kijelentették, hogy ők a zsidó által meg vannak vesztegetve, ők pénzért vannak felfogadva, hogy a magyar kereskedő ellen tanúskodjanak, s a hamis tanúzásra – rá mutatva az épen tárgyaláson jelen levő K. Ábrahámra, – ez a zsidó fogadott fel; mire a vesztegetésül adott pénzt mindketten letették a szolgabíró kezébe, mondván: „ők igaztalanságot állítani nem fognak, hanem elmondják a dolgot lelkiismeretesen, úgy a mint áll, nekik nem kell a lélek-vásárlási díj.” Lett erre a főzsidó részéről, – ki eddig nem hitte, hogy a keresztyénnek is van lelke, s hogy a keresztyén több lehessen az okatlan baromnál, – rettenetes álmélkodás és halálsápadtság. No persze, mert a zsidó azt hitte, hogy a keresztyén olyan mint ő, hogy egy vereshagymáért is kész megesküdni De itt e magyarokban szerfelett csalódott. A vesztegető zsidó ellen azonnal megindítatott a bűnvádi eljárás, hogy cselszövő gaszágának elvegye méltó büntetését.

Így terjesztik maguk a zsidók az antiszemitizmust. Így működnek saját vesztőkre, saját kárukra, mert ily embertelen frivol eljárást tudva, ki volna, kinek keblében kisebb-nagyobb mértékben az antiszemitizmus gyökeret ne verjen.

Látható az elsorolt esetből, mily furfanggal igyekszik a zsidó megtartani a keresztyént, – különösen ha az a kereskedésbe bele mer

vágni, – és ezt teszi minden lelkiismeret-mardosás nélkül, mert a zsidó talmudja szerint, a nem-zsidót, mint szerinte oktalan állatot megcsalni, megrontani, megkárosítani nemcsak nem bűn, de sőt Istennek tetsző szent dolog.

De minthogy a zsidó minden törekvését oda irányítja, hogy a keresztyént a hogy csak lehet megrontsa, megkárosítsa, a magyar kereskedőt elpusztítsa, hogy így nem levén verseny, annál drágábban adhassa el a keresztyéneknek ringy-rongy portékáját: ennél fogva a keresztyéneknek is szent kötelességük, összetartóknak lenni, – mint összetartó a zsidó, és tömörülve egymás gyámolítására saját verőket kell inkább pártolni, nehogy a zsidók szabad tetszésök szerint húzzák, csalják a keresztyéneket.

Ne gazdagítsa tehát senki a zsidót, se korcsmájába, se boltjába ne menjen; mert hisz a zsidó a háta megett kigúnyolja, ostobának, marhának, bárgúnak nevezi a keresztyént, s nagyot nevet markába azon keresztyén jó hizeműségén, ki vagy békaló-pálinkájából és borából iszik, vagy undoksággal is összevegyített ennivaló bolti czikkéből tőle vásárol, s mert bebizonyított tény, hogy a zsidóság nagyrésze erénynek tartja, ha valakit így behúz a keresztyének közül és ezzel saját fajtájából szinte önérttel dicsekedik.

Egy antiszemita.

Bécsi zsidó-statisztika.

Hogy mily roppant mértékben szaporodik Bécsben a zsidóság, a következő statisztikai adatokból szembeszökő

Uyanis 1000, Bécsben élő ember között volt 1857-ben 32 zsidó, 968 nem-zsidó; 1869-ben 66 zsidó, 934 nem-zsidó; 1880-ban 103 zsidó, 897 nem-zsidó. Míg tehát a zsidók feltűnő módon szaporodnak, a nem-zsidó lakosság számra nézve apadásban van.

23 év alatt tehát a Bécsben élő zsidók száma több mint megháromszorozódott.

A zsidók Bécsben való elszaporodásának legfőbb oka a bevándorlásban van, s különösen galicziai és magyarországi zsidók árasztják el Bécset. A legutóbbi népszámlálás szerint Bécsben 7801 galicziai és 19,908 magyarországi zsidó volt. Érdekes összehasonlítást tenni a Galicziából és Magyarországból bevándorlott zsidók és nem-zsidók száma között. E szerint bevándorolt: Galicziából 7801 zsidó és 5051 nem-zsidó; Magyarországból: 19,908 zsidó, 32,163 nem-zsidó.

Ezen számokból láthatjuk, minő különös vonzerőt kell Bécsnek gyakorolni a magyarországi és galicziai szemitákra, és ha meggondoljuk azt, hogy ezek a betolakodók legtöbbszörre a legnyomorúságosabb körülmények között érkeznek Bécsbe, és majdnem kivétel nélkül rövid évek alatt maguknak vagyont „szerezni” tudnak, akkor azt is megítélhetjük, mily mértékben ásatik alá ott a lakosság jóléte.

De nemcsak magából a monarchiából áraszák el zsidóelemek Bécset, hanem Oroszországból is, és különösen az orosz zsidóknak *tételet* nem a legkisebb mértékben a bécsi község tanács által ajánlatossá Bécsvárosa; mert a helyett hogy a városi tanács szavát emelte volna Bécsnek a zsidók általi elárasztása ellen, a legutóbbi években kiutasított orosz

zsidókat nagylelkűleg még pénzzel is megajándékozta, megajándékozta pedig ugyanazzal a pénzzel, a melyet a városi adóbiztosoknak végrehajtás utján kellett a fizetésektelen benlakóktól behajtaniuk.

Bármily toleráns legyen is valaki, itt megszűnik minden tolerancia. A benlakók lassanként de annál biztosabban kiszorítatnak, s jöhet idő, ha gát nem vettetik a bajnak, hogy a benszülött bécsieknek kivándorolniuk kell

A statisztika ékeshangú szónok; a buták azonban nem értik meg; a semmirekellők pedig nem *akarják* megértem. Oe V.

Egy kép a jövő századból.

Egy német antiszemita lap a következő költött vezércikkkel parodizálja a jövő századbeli, előreláthatólag, végkép elzsidósodott állapotokat:

Frankfurt, 1985. ápril 15. Legutóbbi esti lapunkban hoztuk azt az újdonságot, hogy tegnap a Szent-Katalinról nevezett főszékesegyházi zsinagógában, az ősz Sulczer kántor lélekemelő éneke mellett, Rumpelmayer Mátyás úr, az utolsó frankfurti keresztény, körülmetélve lón. Ez a körülmetélés egyúttal Frankfurtnak kultúrtörténetében egy nevezetes fejezetet képez, s azért indítatva érezzük magunkat, a maga idején egy komoly kijelentést tenni. Most már egészen magunk között vagyunk, tényleg azonban már 20 év óta így vagyunk. Tudvalevőleg az időben, I Leib Jainkef polgármesternek dicsőséges kormányzása alatt történt húsz-ezer kereszténynek Jeruzsálemba való kivándorlása, a hol egyedül, a föld minden lakott részei közül, nincsenek már zsidók. Amint mondtuk, most egészen magunk között vagyunk. Azonban mi lett belőlünk! Kit tudunk még oly könnyen megcsalni, kiuzsoráskodni, kinek tudjuk a bőrét lenyúzni? Hol vannak azok a szép idők, mikor a keresztények a csizmaikat tisztogatták, fehérneműnket mosták, fánkat vágták, gyermekeinket szoptatták és szeretőinket előállították? Polgártársaink közül ezereknek és ezereknek kell, – nehezünkre esik ugyan, de ki kell mondanunk a kemény szót, – az úgynevezett becsületes munkára fanyalodniok, mint csatornatisztogatóknak, cserepeseknek, kőműveseknek (azelőtt csak *szabad kőművesek* voltunk,) utcaseprőknak és más, azelőtt csakis keresztény mesterséget űzőknek a mesterségében foglalatoskodniuk, mert előlük a könnyű rebachnak természetükhöz való üzlete el lett zárva. Mi lett az iparból és kereskedelemből? Kereskedőink ugyan most is mint annakelőtte megpróbálják szédelgés által becsületesen eléldégléni. De mily nehéz dolog ina egy bármily ügyesen előkészített csalást is keresztülvinni! A keresztények mindig belementek a csapdába, közülünk csak a legbutábbak lőnek felfedezve, a legokosabbak pedig millióáriusokká lettek és rendjelet kaptak. Nyilvános szerencsétlenség az, hogy most majdnem valamennyi csalót rajta kapnak. Mindegyik kerületben két esküdtszéki bíróságunk van, *a melyek éjjel-nappal el vannak foglalva*. Sajnos, sikertelenül, mert, s amit mi teljesen rendén levő dolognak is tartunk, az esküdtek is csak akarnak valamit keresni, és mivel nagyon alacsonyra szabott, hatóságilag jóváhagyott felmentési tarifájuk szerint, minden csirkefogó abban a helyzetben van, hogy a felmentő ítéletet

pénzért kieszközölhesse. Míg a lumpok ily olcsón menekülnek, addig a becsületes emberek, a milyenek szerencsére igen kevesen vannak, alig képesek maguknak igazságot szerezni. A mióta (a mit mi szinte rendén levő dolognak tartunk.) a szokásos vesztegetések miatt oly jövedelmei bírói állások a legtöbbet Ígérőknek bére adatnak, a felperesnek kedvező ítélet egyáltalán nem nyerhető. A közbiztonság is rossz lábon áll, mert Pinkelesz rendőrfőnök, zsírüzletével, a melyet mellékesen folytat, nagyon el vau foglalva, a rendőrbiztosok pedig kéjházakat és játékbarlangokat tartanak. Nem csoda, hogyha ilyen példák mellett a közrendőrök a nyílt utcán szappannal és nadrágtartókkal házalni járnak. Az ipari ágak is rohamos hanyatlásban vannak. Bármennyire bámulnunk kell is a hamisítás művészetét, a mely az iparüzletben legmagasabb tökélyét érte el, mégis fájdalmasan érezzük, hogy például valódi bőrczipő, valódi ablaküveg, valódi kötött- és selyemszövet a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. A csizmák pappendekliből, az üveg kristallizált levegőből, a kötött szövetek pókhálóból, a selyem patkányszőrből állítatik elő. Az élelmi cikkek meghamisítása annyira ment, hogy valódi marhahús, sőt valódi dajkatej is egyáltalán nem is kapható. Sőt már ahhoz az aggasztó ponthoz értünk, hogy még magukat azon szereket is, a melyek az élelmi cikkek meghamisítására szolgálnak, szinte nagy mértékben hamisítják.

De nem vagyunk képesek folytatni: egy valódi hazafiúi fájdalom vesz erőt rajtunk, és kintelejesen tör elő keblünkéből az a fohász: „Isten, add vissza nekünk keresztényeinket”.

N. D. V.

Egy francia volt államtanácsos a romániai zsidókról.

– A közlemény vége. –

Ha már a zsidók mindenütt a „verecundia” bőségének hiányával tüntetik ki magukat. Romániában nyíltan és barbár brutalitással úgy viselkednek, mint az ország urai. Egy román kereskedőt, mivel egy zsidó koldust kiutasított a házából, a helybeli zsidó rabbi átok alá helyezett, s ez által elvesztette vevőinek nagyobb részét; mígnem egy, a rabbinak fizetett nevezetes pénzösszeggel az uralkodó fajnak a bocsánatát meg nem vásárolta. Slanik-on, ezen, a Kárpátok közt levő elegáns fürdőhelyen a fürdőorvos ezt beszélte el a szerzőnek: „A fürdővendégek között eddig nem voltak zsidók; de a legutolsó idény eleje előtt többen megkísértették valamennyi üresen álló lakást kibérelni; ebben azonban a legélénkebb ellentállásra találtak Tüstént lármát ütöttek a zsidók az „üldözés” fölött s azzal fenyegetődztek, hogy az orvost az Alliance israélite-nek feljelentik. Egy más alkalommal meg egy román hivatalnok ezt beszélte el: „A zsidó községek zsinagóga- és iskola-pénzalapjai részben elvonatnak rendeltetésüktől és arra fordítatnak, hogy velők a zsidók versenyét a román kereskedőkkel szemben támogassák; azért adhatják portékáikat oly olcsón, hogy a vevők mindinkább hozzájuk mennek Sohase engedni meg zsidó község azt, hogy pénzalapjainak hovafordítását a román hatóság ellenőrizze. Valányszor egy zsidónak a hatósággal baja van, az egész község pártját fogja, akár jó, akár rossz legyen az ügye, és ha a

hatóság nem enged, akkor azzal fenyegetődnek, hogy feljelentik az alliance israélite-nél a vallásszabadság megsértése miatt”

A román paraszt azt hiszi, hogy egy végzet az, a zsidók által tönkre tétetni; de ennek az önmegadásnak is kell, hogy határa legyen, s Marbeau így kiált a moldvai zsidókhoz: Vigyázzatok, látva az antiszemitikus mozgalmat Németországban, Oroszországban és Magyarországon! „Nem lehet csodálkozni azon, ha tudatlan parasztok, a kik legtöbbet állanak ki a zsidóktól, s magukat a törvény védelme által elhagyotttának érzik, – erőszaktételekhez nyúlnak. Az ily kihágásokért a felelősséget azok az államférfiak viselik, a kik elejét nem vették a veszélynek.”

Zsidó pénzgazdaság.

A kapitalizmus ellen több oldalról küzdenek. A kapitalizmus iránt többé-kevésbé ellenséges népmozgalomban azonban egy elvileges félreértéssel találkozunk. Miben áll ez a félreértés? Abban, hogy a tőkegazdaság mellett a tőkét is mint ilyent megtámadják. – A tőke azonban, fogalmánál fogva nem valami különleges a munkától, hanem inkább annak eredménye, jövedelme. A modern zsidó nemzetgazdászok a tőkét a munka mellett a nemzetgazdászoknak második egyenjogú alkatrészének mondja a végből, hogy azt a tételt állíthassa fel, hogy a tőkepénzesnek nem kell dolgoznia. Ez a tétel teljesen hamis. Igaz, hogy a munka által egy bizonyos termék, egy gazdasági jószág, a tőke állíttatik elő, a mely ismét a munka előmozdítására és új javak létrehozatalára van szánva. A munka és tőke közt levő ezen természetes viszonynak felelne meg az is, hogy a szerzett tőke az ezt előállító munka részére meg legyen tartva. Mindazonáltal azt találjuk, hogy ma ezen természetes viszonynak inkább az ellenkezője áll. Nemcsak hogy ma a munkának a jövedelme elvonatik a munkától, hanem másrészt a tőke munka nélkül lersz szereve. Mindkettő következménye a modern gazdálkodásnak, a mely a tőkét nemcsak a munka mellé, hanem a fölé állítja. A tőke mint a munka jövedelme különféle alakzatokban lép föl, a szerint a mint az eredete van, a tőke azonban napjainkban a pénz fogalma alá hozatott, a mely pedig csak az értékmérő és a forgalmi eszköz a tőkére nézve. Mindezen új jelenségeknek a következménye az, hogy a tőkegazdaság ma egy pénzgazdaság, és mivel azt ezen sajátos alakban a zsidók hozták be az európai társadalomba, az zsidó pénzgazdaságnak hivatik.

A felszabadult zsidóság a pénzügyre vetette magát. A munkanélküli pénzkereset a munkának a rovására az akcióprogramja a modern zsidóságnak. A természetes nemzetgazdaság ez által fejtetőre állíttatik, mert az lenne a természetes állapot, hogy a tőke, a mely megfelelő értékesítés céljából a piacra jutni van hivatva, valóságos munkából származzék, ennek az eredményét képezze. Ott, a hol a tőke vagy az ezért nyert pénz munka nélkül szereztetik, ez mindenesetre a dolgozó lakosság rovására történik. A zsidóság nem ismer valóságos munkát, hanem a tőkének a forgalmi formájával, a pénzzel gazdálkodik oly módon, hogy a hitelre szoruló munkának pénzt kínál, s magának kárpótlást köt ki kamatokban, a mely kárpótlás a kölcsön értékével, tekintve az összeget és az időt, nem áll természetes viszonyban; a zsidóság ily

módon a munkajövedelemnek egy részét minden jogi és erkölcsi alap nélkül magához vonja. Ezt a zsidó pénzkezelést uzorának hívják. A pénznek uzorás kezelése gazdaságellenes, mert tőkét teremt munka nélkül, a valódi munka jövedelmét ok és alap nélkül magához vonva. Az újkor sokat dolgozik hitellel, s éhez képest az uzsora a napirenden van. A népnek a zsidók részéről való uzorás kizsákmányolása ellen már korábban irányultak az uzoratorvények. Ezek azonban a szabadelvű kormány által, a mely a törvényhozás elzsidósítását isten igazában okozta, eltöröltették. Csak a legújabb időben tértek vissza annyira a mennyire az uzsora elleni törvényhozási intézkedésekben. De annyi áll, hogy az uzorás ügyletek most már más, teljesen megengedhető jogügyleteknek az alakjába öltöztek, a melyek a bíróság előtt megtámadhatlanok. A zsidóuzsora megsemmisítette az ingatlan birtokot vagy megszerezte magának. Börzenyelven a fekvő javaknak ezen elértéktelenítését és eltulajdonítását realitás-üzletnek nevezik, és a realitási ügyletek, a melyek annak alapjai, többnyire nem egyebek, mint az ingatlanok megterhelései az uzorás hitelezés következtében.

A zsidók részéről való pénzkeresetnek egy másik neme a börzén gyakorolt papirgazdaság. A zsidóság sohase csinált volna magának annyi ellenséget, hogyha a börzeszerű tevékenységet nem választotta volna ki, a mely kézzelfoghatólag tőkét teremt munka nélkül. Mert ez eljárás csak a becsületes munkának a rovására történik. Az értékpapírok a börzezsidoónál csak azon spekulációnak a tárgyai, a melynek az a célja, hogy papírokat dobjon a nép közé s aztán azokat újra visszavásárolja, hogy a papírok eladási és vételi ára közötti különbözetet, a dolgozó nép kárára, kényelmesen zsebre vágja. A néperdekeknek a megkárosítása annál szembeszökőbb, ha meggondoljuk, hogy nemcsak a munkajövedelem, a tőke tűnik el a börzezsidoók zsebében, hanem hogy ezeknek még az a tényleges előnyük is van, hogy ügyleteik nincsenek megadóztatva, míg a munka, melynek jövedelme a spekulatív zsidóságnál veszik el, magas adókkal van megróva. A spekuláció az esetek többségében a szédélgéssel határos, s a legutóbbi idők törvénykezési tárgyalásai a börzesvindliknek eljlesztő anyagát szolgáltatták.

A zsidóság a pénzt uzorával és börzespekulációval szerzi. A szerzett pénzt azonban nem a népre fordítja, hanem a maga részére kihasználja. S épen ebben van a dolog veszélyessége. A pénznek az ezt birtokában tartó zsidóság részéről való felhasználása a nép minden érdekeivel összeütközésben van. A zsidóság nem változott a kereset úgy mint a pénz alkalmazását illetőleg. A zsidópénz nyomja a munkás polgárt, ennek csak drága hitelt nyújtva, emellett neki minden téren konkurrencziát csinálva, s ezt tisztességtelen és inszolíd üzleti eljárással a munka hátrányára gyakorolva. Bizonyítják ezt a zsidó üzleti czegek fizetésbeszüntetési is csődjei. A mai zsidóság kizárólag a dolgozó társadalom rovására él. A zsidó pénzügy a keresetben, az eljárási módban roppant hátrányokat okoz a dolgozó népnek. A reformmozgalom megfelelő ellenrendszabályokat követel; ha szükséges volt az uzoratorvény, úgy bizonyára még nagyobb mérvben szükséges egy reformtörvény a börzét, a börze-ügyletek megadóztatását illetőleg. A népnek mindenesetre joga van, ilyen rendszabályokat követelni a zsidópénznek elharapódzása és túlhalma ellen. Amit azonban mindenekelőtt követelünk, az, hogy az

osztrák-magyar-banknak, ennek a zsidó pénzintézetnek a privilégiuma többé ne újíttassék meg; sőt inkább, hogy az állam teljesítse itt kötelességét, a mely abban áll, hogy oly állami intézményeket mint a papírpénz kiadása, a maga kezében megtartsa és ne szolgáltatssa át kiváltságok alakjában fíanczzsidóknak a nép kizsákmányolására. P-r.

A „rabinus.”

Tehát hiába szavazta meg az elzsidósodott képviselőház a zsidó hitfelekezet képviseltetését a főrendiházban. A főrendiház kikérte magának a szerencsét, hogy a pájeszes figurát a „honatyák” reátukmálják: kiebrudalták maguk közül. Az a „mars!”, a melyet ifj. gr. Festetics Pál és gr. Károlyi István kiáltottak oda neki, még sokáig fog csengeni a zsidók fülében.

A t. honatyáknak akarva nem akarva, a múlt hóban tehát újra foglalatoskodniuk kellett kedves magzatjukkal: a rabinussal. S ekkor tűnt ki egész meztelenségében az a feneketlen elzsidósodott állapot, a melyben a képviselőház leledzik. Minekutánna a főrendiház a nemzet tapsai között a leghatározottabban tiltakozott a rabinusnak becsempészése ellen; minekutánna ezen, a főrendiháznak mintegy belügyi kérdésében, maga első kamaránk minden kétértelműséget kizárólag nyilatkozott: már maga a politikai *raison* is azt követelte volna, s azért azt lehetett volna várni is, hogy a képviselőház is belenyugszik most már az elkerülhetetlenbe, s a zsidók kivételével, egyhangúlag a rabinusnak a mellőzése mellett nyilatkozik.

Szörnyű csalódás! Mert minekutánna az antiszemiták álláspontját b. Andreánszky Gábor és dr. Rácz Géza magvas beszédekben praecisirozták volna, a megejtett névszerinti szavazásnál az ellenzékéről csakis az antiszemiták szavaztak a rabinus ellen, – a függetlenségi párttól *egy sem*; hanem kis részük újra a rabinus *mellett* szavazott, a nagyobb rész pedig elpárolgott a folyosókra vagy a karzatról nézte a „veszélyes” szavazást.

A mérsékelt ellenzékéről egy-kettő mert csak a rabinus *ellen* szavazni; a többiek vagy abszentálták magukat, vagy pedig, mint a matadorok: gr. Apponyi Albert, Szilágyi Dezső, Horánszky Sándor, Pulszky Ágost, gr. Károlyi Sándor sat. a rabinus *mellett* szavaztak.

Szóval a tisztelt ellenzék fényesen „lefőzte” a kormánypártot a zsidóimádásban, a mely utóbbi ezúttal fanyar ábrázattal kénytelen volt megpecsételni az antiszemitapárt akarátát.

A két nagy parlamenti ellenzéki párt tehát ezúttal is *kitűnő*

kalkulust kapott a zsidóknál. S még az a legnevezetesebb a do-logban, hogy több antiszemitát s köztük e füzetek szerkesztőjét is arra akarták szélsőbaliak és habarékok erőnek erejével kapacizálni, hogy ők „legalább ne szavazzanak a rabinus ellen”; s néhány antiszemitát ekkép meg is tudtak ejteni.

Az ilyen eljárás a magyar parlamenti ellenzék részéről, a melynek egyetlen támasza a nép, nemcsak minden kritikán aluli, hanem egyértelmű a nemzetárulással.

De hát mindennek a daczára, a „rabinus” kipuskázása 41 szavazat ellenében 135 szóval a képviselőház által is elhatároztatott.

Habár mozgalmunk sok tekintetben kívánni valót hagy maga után, annyi tény, hogy az antiszemitizmus *nélkül* ma a főrendi-házban szintúgy megszavazták volna a rabinus felvételét – tán 3-4 szavazat ellenében – mint a hogy az emanczipáció annak idején – 3-4 szavazat ellenében – a főrendiházban megszavazták, a képviselőházban pedig úgyszólván egyhangúlag elfogadták.

A zsidók ügye tehát ma, 18 év után határozottabban rosszabbul áll, mint állott ezelőtt 18 évvel.

S ez az antiszemitizmusnak a vívmánya.

A zsidó pénzfejedelemségek mediatizálása.

Dr. Dühring Jenő, az európai modern antiszemitizmus radikális pártnyalatának a bölcsésze, „Die Judenfrage als Racen-, Sitten- und Culturfrage” czimű híres munkájában, a zsidókérdés megoldásának a módozatai között ajánlja a zsidó pénzfejedelemségek mediatizálását is. E tekintetben Dühring nézetei a következők:

„A zsidópénz nemcsak azt a gazdasági funkciót gyakorolja, hogy új zsidópénzt uzsoráskodjék ki a népekből, hanem ezenkívül arra is szolgál, hogy a zsidó-uralmat a minden irányban való befolyásolás útján kiterjessze és koncentrálja. Egyes pénzfejedelmek a corruptió ezen módja által egész csoport hírlapok fölött rendelkeznek oly esetekben, a mikor a zsidóelem egyébként még nem uralkodik. A hol a hírlapokat magukat egészen meg nem vásárolták, ott vannak szerkesztőik és laptulajdonosaik, a kiknek esetleg részvényeket és más értékpapírokat az operációknál való részesülésre igen olcsón átengednek, nem is szólva a hirdetések tömegéről és a roppantul megfizetett textus-reklámokról. Ha tehát a lapok nem is lennének, a mint pedig tényleg legtöbbszörre az eset, zsidók és zsidópajtások kezében, s a zsidóelem által szerkesztőségileg s másképp ellátva, a zsidó pénzuralom mégis elégséges lenne, a sajtó szabadságát, a zsidóérdekektől való függetlenségnek az értelmében, igen megrontani.

A nagyszabású bajok és romlás ellenében, csak gyökeresen ható nagy eszközök alkalmazandók. Ugyanis egyébkint bármit tennénk is a zsidóság korlátok közé szorítására, semmi se vezet célhoz mindaddig, míg a zsidók nagy pénzhatalma érintetlen marad. A hivatalokból és a társadalmi funkcióból való eltávolíttatásuk nem elégséges arra, hogy a zsidófajnak a modern népeletből való kiválasztása, a mely a főcél, eszközölhető legyen. Mindaddig, míg a nagy zsidó fináncziának a védvára áll, a modern államok és társadalmak fölött uralkodó zsidóhatalom, föidegeiben elvágatlan marad. Ha a népek és államok nem tudják magukat elhatározni társadalmi gazdasági kivételes rendszabályokra, akkor a zsidók előbb készen lesznek velük, mint ők a zsidókkal. A zsidók hatalma nem valamiféle intelligenciájukban fekszik; ellenkezőleg inkább az ügyletekben gyakran korlátoltságot és kietlen zülaltságot tanúsítanak, míg hozzá a tudományban és a törvényhozásban a leghatározottabb képességihiányban szenvednek. Az a vagyon, a mivel ők uzsoráskodnak, és a melyből hatalmuk ered, egy SZÍVÓS, évezredes régi önzésnek a gyümölcse, – az az a központosított gazdagság, melyet tőlünk évszázadok óta magukba szívtak. A döntő rendszabályoknak tehát a zsidó pénzfejedelemségekre és a hozzájuk terjedelemre hasonló, zsidó kézben levő vagy általában zsidó dominiumnak tekinthető pénzintézetekre kell vonatkozniuk.

Már több világi és egyházi rendet feloszlattak, egyházi és klastromvagyonot konfiskáltak, s nyugodtan nézzük-e miként áll a koczkan több kultúrérdek, sőt egész népek existenciája; s bevetetlenül hagyjuk-e a zsidófaj pénzügyi toronyerődjeit, a melyekből ez kizsákmányoló kitöréseit teszi? A zsidó „holt-kézhez” hasonlítva az egyházi holt-kéz” aránylag csekély baj volt, mert a zsidó „holt-kéz a népjólétet fináncziális kizsákmányolással megöli.

Azon politikai fejlődési processus, a melynek a mai államok lételüket köszönik, szinte egy, a zsidók pénzügyi fejedelemségére alkalmazható analógiát nyújt. A kisebb fejedelemségeket először megszüntetni, mediatisálni kellett, hogy a modern államhatalom létrejöhesse. Akis fejedelemségek mediatisálása által a nép megszabadult tőlük, és általánosabb jognak lön részese. Én a zsidó pénzfejedelmeknek és az illető pénzintézeteknek a mediatisálását tartom egyelőre azon rendszabálynak, a mely nélkül a zsidófaj uralma hathatósan nem vettethetik korlátok közé. Ennek a mediatisálásnak először is abban kellene állania, hogy a zsidó pénzfejedelemségek mellé az állam által gondnokok rendeltessenek ki, a kik az operációkra felügyelni és utóbb aztán azokat vezetniök is kellene. Ezeknek a curatoroknak rendes államhivatalnokoknak kellene lenniök, a kiknek megvesztegetése ellen egyébiránt még más különös intézkedések által is gondoskodni kellene. Mindez azonban csakis egy átmeneti rendszabály lenne a teljes mediatisálásra. Egy bizonyos, magasra szabott vagyonmennyiségtől kezdve aztán valamennyi zsidóüzlet állami felügyelet és kezelés alá lenne helyezendő. Nem lehet ugyanis túrni azt, hogy egy oly idegen faj mint a zsidó, a természetes magánkompetencia határait túllépve, egész társadalmi csoportok fölött egy oly üzleti hatalmat gyakoroljon, a mely az állam fenségi jogaival egytermészetű. Száz meg száz kereskedőségének a rendszabályozása, egy egész hivatalnoksereg fölött való rendelkezés pedig oly valami, a mi a természetes magánsphaerán túl megy. Itt az államként szervezett társadalomnak közbe kell lépni, s tagjainak a

szabadságot biztosítani arról, hogy ezeket a kis fejedelemségeket elsőben is nem hagyja őrizetlenül szabadj okra, s végül teljesen mediatizálja. Százszorosán sürgősebb teendő pedig ez a szükség, ha a zsidó fajt valószínű fenségi funkciók gyakorlásában látjuk nemzsidó nemzetnek a tagjai fölött. A mediatizálásoknak aztán hozzá mint nemzetközieseknek is kell végrehajtatniuk a legkülönbözőbb népeknél, nehogy a belügyi zsidóhatalom korlátok közé való szorítása után, még egy külügyi is fenmaradjon, a mely részint az előbbit közvetlenül erősíthetné, részint közvetve, egy ellenséges külpolitika támogatásával káros lehetne.

Mit használna a zsidókat a tulajdonképeni hivatalokból, tehát az állami és a községek közvetlen szolgálatából eltávolítani, ha nekik lehetséges maradna az említett hatalmi állásokat megtartaniuk, a melyek nemcsak hasonlítanak a hivatalokhoz, hanem legtöbbször sokkal nagyobb hatalmat gyakorolnak mint a formális hivatali funkciók! Ha én a pénzfejedelmeket mint a mediatizálásnak legalkalmasabb alanyait említettem, ezzel csak azt akartam jelezni, hogy hol és miként kellene a zsidó faji gazdálkodás ellen egyelőre a reformokat a legsikeresebben megkezdeni. Ezzel nincs mondva az, hogy egyebekről lemondunk. Ellenkezőleg a népek mindinkább belátni fogják, hogy nekik a zsidótöket valamennyi alkalmazásában ellenőrzésük alá kell venniük, ha nem akarják, hogy azok őket végkép kigazdálkodják és erkölcsileg is tönkretegyék. Apró uzsoratorvényekkel a főbajon segíteni nem lehet. Azt is újra meg újra ki kell emelnem, hogy csakis olyan kivételi törvények fognak komolyan használni valamit, a melyek kizárólag a zsidóságra vannak alkalmazva. Általános rendszabályok, a melyek a társadalom többi részére is alkalmaztatnak, végy semmi nevezetesen nem fognak eredményezni, vagy hasonlíthatatlanul többet ártanak mint használnak. Ugyanis nem gondolhatok ki olyan általános érvényű szabályok, a melyek mellett egyszersmind az általános szabadság megóvható, de egyúttal a zsidók is kellőleg korlátozva lennének. Ha az egész nemzeti törvényhatást a zsidó természet követelményei szerint akarnánk berendezni, akkor olyan természetű törvényeket kellene hozni, a melyek csak büntetésekre nyerhetnek alkalmazást, s ezzel magát a nemzetet is bilincsekbe vernék.

A Rothschildok és az ő vagyonuk.

Schneider Ernő gépész, a ki mint fentebb írtuk, legújában a bécsi osztrák Reformegylet elnökévé lön megválasztva, – ezen megválasztása előtt két jeles felolvasást tartott; egyiket a Nordbahn kérdésében, a másikat pedig „A Rothschildokról és az ő vagyonukról.” E történelmi s közgazdasági szempontból fölötte érdekes fejtegetés megérdemli, hogy füzeteinkben is megismertessük. Az értekezés a következő:

A Rothschild név legelső ízben az úgynevezett Flörsheim-féle pénzhamisítási perben szerepelt, A vádlottak közt volt Rothschild Mózes is, a Rothschildháznak a megalapítója. A hamisítást a vádlottak úgy követték el hogy a vásárokon beszerezték maguknak a teljes értékű és súlyú ércpénzeket, aztán azokat körülmélték, s az ekkép megcsonkított pénz-

darabokat megint forgalomba hozták, természetesen teljes értékben. A frankfurti zsidó utcában teljesen berendezett műhelyek voltak az ércpénzeknek a körülmetélésére. A körülmetélés által „nyert” érczet összeolvasztották, belőle pénzeket csináltak, melyek a valódi pénzdarabokhoz a csalódásig hasonlítottak, de azok értékével nem bírtak. Az ilyen pénzeket „Heckenmünze”-nek nevezték el.

A Rothschild-vagyon tehát eredetileg pénzhamisításból származott. Később a Rothschildok mint uzsorások és bankárok jelentek meg Majna melletti Frankfurtban, s már az időben összeköttetésbe tudtak lépni Európa minden nevezetesebb városával, és kevés idő múlva nemcsak a pápai, hanem a legtöbb európai hatalomnak a pénzügyeit is a kezükben tartották. Hogy Rothschild mily jól értett a jó geseftek csinálásához, a következő történet is bizonyítja, a mely egy philosemitikus füzetből van átvéve:

Rothschild jelenvolt a belle-allince-i csatánál, s a midőn látta, hogy a csatát a francziák elvesztik, lóra ült (!), s az Északitenger partjára ügetett, hogy Angliába mehessen. Mivel azonban épen nagy vihar volt, nem akadt hajós, a ki vállalkozott volna átszállítására; s csak miután Rothschild egy hajósnak 1250 souveraindor-t ígért, vállalkozott ez a veszedelmes útra, s így Rothschild szerencsésen el is jutott Angliába.

Alighogy odaért, nem volt sürgősebb dolga, mint a börzére szaladni, s ott azt híresztelni el, hogy a szövetséges hatalmak elvesztették a belle-alliance-i csatát, seregük szétveretett s Napóleon a helyzet ura sat. Az értékpapírok árfolyama természetesen roppantul esett, Rothschild a maga ügynökeivel összevásároltatott annyi értékpapírt, a mennyit csak tudott, s e „geniális” tény 30 millió forintot hozott be neki.

Napóleon bukása után Rothschild Ausztriába jött vendégszerepelni. Itt egy vendéglőben megszállva dirigálta manipulációit, s nagyszerű gesefteket csinált. Kiszámították, hogy az osztrák papírok után, melyek a béke létrejötte után amortizáltak, átlag 40 perzentet tudott magának elkarintani.

Rothschildnak az „érdeme” az is, hogy a bécsi piacon a pénzforgalom valóságos rablóhadjárattá fajult el. A leghihetlenebb híreket szórták világgá, hogy az árfolyamok esését vagy emelkedését tetszésük szerint előidézék, s a geseftelésnél veszteség érte mindazokat, a kik reális üzleteket szándékoztak csinálni, de nem voltak oly „geniálisok” mint Rothschild. A legrégebbi cégek tönkrementek, sőt többen meg is szöktek, elfogatási parancsokkal üldözöttvén.

Az első húsz év alatt, melyek alatt Rothschild felváltva Bécsben és Parisban tartózkodott, ő legfőképp az állami pénzekből gazdagodott, de a privát gesefteket se vetette meg. Ebbe az időbe esik a cs. kir. szab. osztrák Nemzeti-bank alapítása is, a melyet Rothschild mindjárt a leghihetlenebb agiotage-üzletre használt fel.

De leginkább meghasználtán Rothschildnak a vasutak behozatala. Az első vasút, melyet Rothschild Ausztriában épített, a Ferdinánd-Nordbahn volt. Ez az államtól valóságos ajándék volt Rothschild részére, pedig az állam költségén építették. Ugyanis alig kapta meg Rothschild a concessiót, nem annyira az építéssel törődött, mint inkább egy hallatlan agiotage-üzlet jelenetezésével. Az agio tizenöt és több percentre ment föl, de az építés csak nem folyt, úgyannyira, hogy a kormány kénytelen volt öt millió forintot előlegezni, csakhogy az építés fen ne akadjon, s végre az építés

befejezését egészen a maga kezébe venni. Alig történt ez meg, óriási baisse-t inscenáltak a Nordbahn-részvényekre, s Rothschild ugyanazokat a részvényeket, a melyeket előbb roppant magas árfolyamokon tudott a közönség nyakába sózni, habár azoknak akkor, miután a vasút tényleg még nem létezett, semmi pozitív értékek nem volt, most, mikor az állam segélye folytán értékesekké lettek, nevetséges áron visszavásárolta.

Franciaországban a párisi börzén századok óta az állam által előszeretettel ápoltsz rente volt az adotage alapja. Egyrészt nagymérvű elterjedtsége folytán igen alkalmas volt a közép és kicsiny tőkék folytonos kizsákmányolására, másrészt mégis olyképp volt szervezve, hogy csak rendkívüli körülmények közt lehetett vele nagyobb manipulációt csinálni. Rothschildnak azonban 1824-ben, ez is sikerült. Az időben rábírtta Villèle minisztert, hogy az ötpercentes rentét convertáltassa át hárompercentesé. Franciaország akkori államadósága 3.066,783,566 frank volt. Ebből az összegből lefelől is 1000 milliónyit akartak convertálni, még pedig oly módon, hogy minden 75 frankos, ötpercentes renteért egy-egy 100 frankos, öt percentsé hozó kötelezvényt adjanak. Ha a közönségnek a kötelezvények kicserélését egyenesen a most jelzett alakban engedték volna meg, az egész csak egy egyszerű finánczoperáció lett volna. Rothschild azonban ezt nem akarhatta így, hanem geseftet akart csinálni, s azért azon kötelezvényeket, melyek után a közönség 75 frankot fizetett, legalább is 80 frankban kellett elszámolni.

S csakugyan, alig jött létre Rothschild és a miniszter között a megállapodás, valamennyi börzén egy örült agiotage-üzlet inszenáltatott azon rente-kötelezvényekre, a melyek még nem is léteztek, úgy hogy azok $83\frac{1}{2}$ árfolyammal jöttek forgalomba. Hanem míg Rothschild a régi ötpercentes rentét nyilvánosan 106-110 frankon vásárolta, s így a $83\frac{1}{2}$ árfolyamot a három percentes rente részére mesterségesen megteremtette, alattomban 106-110 frankon roppant nagy számú ötpercentes rentét adott el. Így spekulált Rothschild alattomban a maga által nyilvánosan protegált tervre, s csakugyan sikerült is neki a vállalat bukását a francia szenátus néhány tagjának megvesztegetésével kieszközölni. Ugyanis ezek a szenátorok az utolsó pillanatban a convertálás ellen szavaztak, s ekkor a következő volt a helyzet: Rothschild nem volt köteles hárompercentes kötelezvényeket szállítani, mivel ilyeneket egyáltalán nem is létesítettek; konzorcziumi tagtársai azon reményben, hogy majd hárompercentes rentét kell szállítaniok, erejükön felül ötpercentes rentét vásároltak össze. Rothschild azonban egész tömeg ötpercentes rentét tudott eladni 104-110 árfolyamon, s ekkép képes volt a saját konzorcziuma tagjaitól, a kik túlspekuláció folytán ötpercenteseken kénytelenek voltak minden áron túladni, ezeket 98 frankon magának kaparintani. Ő óriásit nyert, üzletársai pedig elvesztették vagyonuk legnagyobb részét.

A legutóbbi francia-német háború után, a bankproviziók, a melyekkel a különböző kölcsönöknél a francia állam meg-lőn rövidítve, meghaladják a 600 millió frankot. Említeni is fölösleges, hogy a Rothschildok a francia állam szorult helyzetét a maguk agiotage-gescheftjével nagyon jól ki tudták zsákmányolni.

A Rothschildok felfogása szerint, minden gründolás, a melyet gyengébb tőkepénzesek létrehozhatnak, nem más mint az ő takarékperselyük, a melyből évenként egyszer-kétszer annyit kivehetnek, a mennyi nekik

tetszik. Az ilyen gründolás pedig a hatvanas években Ausztriában igen sok, a hetvenes évek elején pedig tömértelen volt. Természetesen a Rothschild-ház minden bankalapításnál be tudott dugni valakit az igazgatótanácsokba a maga emberei közül, úgy hogy mindenről a leggyorsabban értesülhetett a mi őt érdekelhette.

Egy, 1874. december 31-ig terjedő statisztikai kimutatás szerint, a Rothschildháznak az igazgatótanácsokban 276 részvény-vállalatnál voltak biztos kémjei. E kiterjedt apparátus segélyével, valamint annak folytán, hogy a bécsi sajtó majdnem kizárólag Rothschild szolgálatában állott, valamint azon formaszertinti souverain befolyásánál fogva, melyet az osztrák Nemzeti-bankra és a jelzálogintézetekre gyakorolt, Rothschild képes volt nem kevesebb mint 56 képviselőházi mandátum felett rendelkezni. Ugyanis a sok hatalmas részvénytársaság, valamint a nemes és nem nemes igazgatótanácsosok roppant terjedelmű földbirtokot képviselnek, s e birtokokon a képviselő választásokat föltétlenül dominálják. Ha ehhez hozzá számítjuk még a hivatalnokok rendkívül nagy seregét, a mely a Rothschild-féle részvény-vállalatoknál alkalmazva van, akkor megközelítőleg némi fogalmat nyerhetünk e nevezetes cég rendkívüli nagy közgazdasági és politikai befolyásáról. Így álltak már 1872-ben a dolgok, s elképzelhető, hogy Rothschild befolyása azóta csak erősödött. Alább még visszatérünk ezen körülményre, ezúttal pedig a bécsi börzekrachot vesszük vizsgálat alá, hogy némileg megtartsuk az időrendet.

Rothschild 1872. márczius végén elhatározta, hogy megpróbálja, van-e neki annyi ereje, hogy a neki mindjobban nyakára növő s kényelmetlenné váló versenytársaktól megszabaduljon. Ez okból összebeszél a maga intimusaival, s mikor ez megtörtént, a Hitelintézet felmondta nagy tételekben a nála levő letéteket, s visszautasított minden lombard-üzletet; Rothschild ugyanezt tette, s ennek az lett a következménye, hogy a papírok 40-60, sőt több forinttal is egyszerre leestek. A bécsi Bankverein és több intézet megbukott, a prágai börzepiacz pedig tőkéletesen ruinalva lett.

Miután ez szerencsésen megtörtént, határozatba ment, hogy ennél még nagyobb szabású „birtokváltozás” idéztessék elő. E célból minden új gründolási szédelgést rendszeresen támogattak, hogy ekkép a piacot túlspekulációba hajtsák és túlterheljék; a tisztelt liberális sajtó pedig, magától érthetőleg, mindazt megtette, a mit tennie hatalmában volt, hogy a szédelgést előmozdítsa, és így aztán nem volt csuda, hogy a börze 1873 elején túl lőn tömve. 1873. márczius közepétől fogva Rothschild azt a jelszót adta ki intimusainak, hogy a contreminehez csatlakozzanak, vagyis hogy mindent előkészítsenek egy jövedelmező árfolyambukáshoz, s 1873. május 9-én történt, hogy Rothschild ügynöke, Goldschmidt Móricz lovag, egész szokatlan órában a bécsi börzére ment, hogy egy elhatározó csapást mórjen. Azon felhívásra, hogy mintegy 600,000 frt áru értékű papírt vásároljon, azt felelte a lovag úr: „Hogyan? Hiszen a Schottenringen levő összes bankjaitok se érnek 100.000 frtot”

Erre roppant izgalom és üvöltés közt páratlan gezéresz töltötte be a börzetermet. Mindenki rohant, a merre csak tudott: – a krach kitört. A bécsi krach tehát Rothschildnak a műve volt, s azon ezer meg ezer ember, a ki akkor vagyonát veszítette, Rothschildnak és társainak veszítette el.

Az osztrák kormány szemben ez eseményekkel tehetetlenül állt. Se szakértő pénzügyminiszter, se erélyes igazságügyminiszter, se senki se volt, a ki kérlelhetlenül és öntudatosan közbelépni tudott volna. Sőt de Pretis pénzügyminiszter tapasztalatlanságában odáig ment, hogy – bármily hihetetlennek látszassék is, – magához Rothschildhoz fordult tanácsot kérni. Ennek pedig, a ki időközben tőkéit osztrák rentékbe fektette, volt esze, hogy a jövőre nézve is le tudjon minden versenyt rázni a nyakáról. A miniszternek azt tanácsolta tehát, hogy csak hagyjon minden bankot megbukni, s ezt azzal indokolta, hogy az államnak érdekében van, hogy az állampolgárok tőkéiket az állami rentébe fektessék sat. Azt hogy ő maga bank- és iparvállalati részvényeit drága pénzen már eladta, s a rente legnagyobb részét ő maga szerezte meg, persze elhallgatta, mert különben még de Pretis is, a ki bizonyára nem tart igényt arra, hogy pénzügyi kapacitásnak tartsák, rájött volna, hogy Rothschild nem spekulál másra, mint hogy minden államkötvényt magához kerítsen, hogy azután ezáltal az államot politikailag is teljesen a maga tetszése szerint befolyásolhassa. De Pretis úr előtt világos lehetett volna, hogy Rothschild urnák az a spekulációja, hogy Ausztriából afféle látszólagos-monarchiát csináljon, a melyben ép oly korlátlanul uralkodhassék, mint Franciaországban, a hol a minisztereket elnököket és királyokat úgy szokta elcsapni, mintha csak az ő kocsisai lennének.

Azt is érdekes dolog megtudni, hogyan pótolja helyre Rothschild a maga veszteségeit?

Rothschildnak a krach előtti időkből még néhány millió frtnyi Bau-, bank-részvénye maradt. Ezeket Rothschild néhány milliót vesztett; de veszteségét elviselhette volna, mert hisz az általa inscenált bécsi krachból ezer milliónál több profitja volt. Hanem ez a belenyugvás diametra- liter ellentétben lett volna a zsidó praxissal. A ciztomot az utolsó cseppig ki kellett facsarni. Azt kellett tehát kieszelni, hogy a publikumot miképpen csalhassa lépre, daczára annak, hogy ez máris oly iszonyú veszteségeket szenvedett.?

Rothschild és társai azonban nem jöttek zavarba.

A liberális sajtó támogatásáról úgyis biztosak lehettek, még ha – Schäffle mondása szerint – egy nagyobb stylú lopásról lett volna is szó, s azért elhatározták, hogy a bécsi Baugesellschaft birtokában levő realitásokat mesterségesen felbecsüljék oly magasra, hogy ezen „Baubanda” részvényei, a melyeknek árfolyama már 11 forintra szállt le, 110 frt értéket képviseljenek.

A „Wiener Tagblatt” 1873. december 28-án jelentette, hogy az ált. osztrák Baugesellschaft birtokában levő realitások a legszigorúbb alapelvek szerint becsültetvén meg, minden részvényre 110 frt esik, és hogy nincsenek jobb értékpapírok mint ezen Baubank-részvények sat.

(Vége a jövő számban.)

